
Revisionsrapport

***Intern kontroll och
attester***

Strömsunds kommun

*Maj-Britt Åkerström
Cert. kommunal revisor
April månad 2011*

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
2	Inledning	2
2.1	Bakgrund och revisionskriterier	2
2.2	Metod	2
3	Definitioner intern kontroll	3
3.1	Syfte med intern kontroll	3
3.2	Intern kontroll, styrning, ansvarsutövande	3
3.3	Riskbedömning	3
3.4	Kontrollaktiviteter	4
3.5	Tillsyn	4
4	Granskningsresultat	5
4.1	Intern kontroll	5
4.1.1	Revisionell bedömning	5
4.2	Attester	5
4.2.1	Revisionell bedömning	6

1 Sammanfattning

Nämndernas ansvarar för att den interna kontrollen är tillräcklig. Nämnderna ansvarar för en ändamålsenlig styrning så att verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt och att det finns säkra rutiner som förhindrar förlust för kommunen och säkerställer att redovisningen är rättvisande.

Revisorerna har uppdragit till Komrev inom PwC att granska kommunens arbete med att säkerställa den interna kontrollen. Revisionsfrågan är:

- Är styrningen av den interna kontrollen tillfredsställande?

Vi konstaterar i vår granskning att:

- kommunen inte har fastställt något internkontrollreglemente
- nämnderna har inte upprättat några internkontrollplaner
- kommunens attestreglemente bedöms vara ändamålsenligt
- inrapportering av elektroniska attestbehörigheter till redovisningssystemet fungerar väl

Vår sammanfattande bedömning efter genomförd granskning är att den interna kontrollen bör utvecklas.

Vi lämnar följande förslag till utveckling:

- Upprätta och fastställ internkontrollreglemente.
- Upprätta årliga internkontrollplaner utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv.
- Upprätta förteckningar över attestanter för ev manuella attesteringar.
- Påminn förvaltningarna om vikten av att IT och ekonomi snarast informeras om nya, ändrade och avslutade attestanter.

2 Inledning

2.1 Bakgrund och revisionskriterier

Av kommunallagens 9 kap 9 § framgår bland annat att revisorerna ska pröva om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig. Nämndernas ansvar i detta arbete framgår av kommunallagen 6 kap 7 § i vilken det stadgas att nämnderna ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig. Nämnderna ansvarar för en ändamålsenlig styrning så att verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt och att det finns säkra rutiner som förhindrar förlust för kommunen och säkerställer att redovisningen är rättvisande.

Revisorerna har uppdragit till Komrev inom PwC att granska kommunens arbete med att säkerställa den interna kontrollen. Revisionsfrågan är:

- Är styrningen av den interna kontrollen tillfredsställande?

Granskningen omfattar följande kontrollmål:

1. Finns internkontrollregemente upprättat?
2. Finns internkontrollplaner för samtliga nämnder? Är de ändamålsenliga?
3. Finns attestreglemente?
4. Finns aktuella uppdaterade förteckningar över attestanter?

2.2 Metod

Granskningen har skett genom dokumentgranskning och en kortare intervju med personal vid kommunens ekonomikontor.

3 Definitioner intern kontroll

3.1 Syfte med intern kontroll

Det primära syftet med intern kontroll är att säkerställa att de av fullmäktige fastställda målen uppfylls. Intern kontroll är därför ett ledningsverktyg av väsentlig betydelse för både den politiska och den professionella ledningen. I den interna kontrollen ingår att:

- Skapa ändamålsenliga och väl dokumenterade system och rutiner.
- Säkra en rättvisande och tillförlitlig redovisning och övrig information om verksamheten.
- Säkerställa att lagar, policy, reglementen m.m. tillämpas.
- Skydda mot förluster eller förstörelse av kommunens tillgångar.
- Eliminera eller upptäcka allvarliga fel.

Intern kontroll definieras enligt COSO-modellen¹ som en process där såväl den politiska som den professionella ledningen och övrig personal samverkar och som utformas för att med rimlig grad av säkerhet kunna uppnå följande mål:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Denna definition är i dag allmänt accepterad.

3.2 Intern kontroll, styrning, ansvarsutövande

Den interna kontrollen utgörs dels av kontroll av att lagar, regler, policy, ekonomistyrprinciper m.m. tillämpas enligt givna föreskrifter, dels av att uppföljning av mål genomförs. Andra viktiga delar i den interna kontrollen är att relevanta organisations- och rutinbeskrivningar tas fram och att säkerställa att dessa tillämpas. Utan en intern kontroll uppnås ingen eller liten styrningseffekt.

3.3 Riskbedömning

I den interna kontrollen ingår att göra riskbedömningar. Riskbedömningen går ut på att identifiera och bedöma de risker eller hot som organisationen ställs inför i sin strävan att uppnå sina mål. Olika faktorer, som ex vis personalens kompetens, förändringar i lagstiftning, nya administrativa system, tidigare erfarenheter av riskbedömningar etc, som bidrar till eller ökar risk för att oönskade situationer inträffar bör särskilt beaktas.

¹ COSO-modellen, som utvecklats i USA av några stora organisationer inom redovisning och revision (The Committee of the Sponsoring Organizations of the Treadway Commission), försöker definiera begreppet intern kontroll, föreslå en struktur och ge en beskrivning av komponenter som ingår i den interna kontrollen.

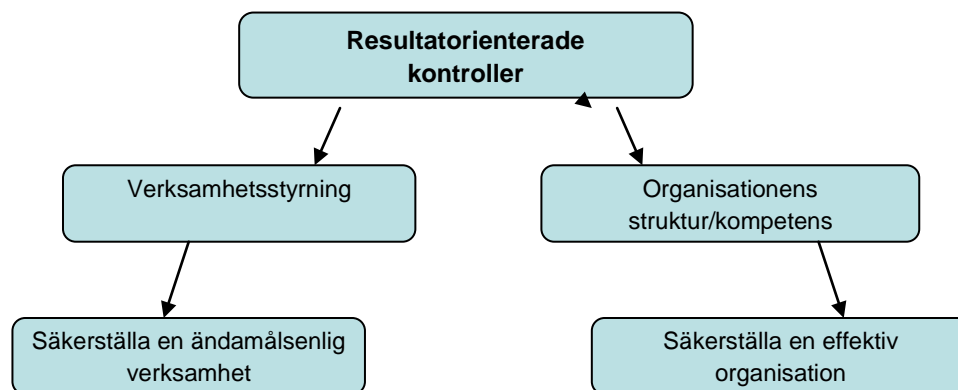
Riskbedömningen, som handlar om att identifiera organisationens viktigaste processer, inkluderar att:

- Bedöma väsentlighetsgraden av risk
- Analysera sannolikheten för att något oönskat ska inträffa
- Beakta hur riskerna ska bearbetas – vad måste åtgärdas?

3.4 Kontrollaktiviteter

Kontrollaktiviteter är de konkreta åtgärder som vidtas för att motverka, minimera eller helst eliminera de risker som finns. Kontrollaktiviteterna kan t ex avse resultatorienterade eller rutinorienterade kontroller.

De **resultatorienterade kontrollerna** kan sammanfattas enligt följande:

De **rutinorienterade kontrollerna** fokuserar i första hand på:

- *säkerhet i system och rutiner*, d v s trygga tillgångar och förhindra att förluster uppstår på grund av avsiktliga eller oavsiktliga fel
- *rättvisande räkenskaper*, d v s säkerställa en tillförlitlig och fullständig ekonomisk och finansiell rapportering.

3.5 Tillsyn

Syftet med tillsyn är att kontinuerligt utvärdera kontrollsystemet för att säkerställa att det fungerar på avsett sätt.

En viktig del av tillsynen utgörs av reglementet för intern kontroll och arbetet med internkontrollplaner. Syftet med reglementet är att det ska användas som en väsentlig del av arbetet med intern kontroll.

Reglementet ska bland annat reglera nämndernas skyldighet att:

- Styra och löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom sitt ansvarsområde
- Årligen anta en särskild plan för uppföljningen av den interna kontrollen
- Rapportera av resultat uppföljning och utvärdering.

4 Granskningsresultat

4.1 Intern kontroll

Kommunen har inte fastställt något internkontrollreglemente. Nämnderna har inte fastställt några internkontrollplaner. Kommunstyrelsens arbetsutskott har tagit upp en särskild punkt om internkontrollreglemente på sin dagordning den 11 april 2011, något förslag har inte lämnats.

4.1.1 Revisionell bedömning

Kommunstyrelsen rekommenderas snarast fastställa ett internkontrollreglemente och att uppdra till samtliga nämnder att ärligen upprätta internkontrollplaner. Planerna bör upprättas utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, där kontrollerna fokuseras på rutiner och processer som bedöms som särskilt riskfyllda och där konsekvenserna av ev felaktigheter bedöm få stora konsekvenser. Kontrollpunkterna, som bör variera år från år, kan t ex avse viktiga rutiner och processer såsom faktureringsrutiner, intäktsredovisning, kontanthantering, beställnings- och betalningsrutiner, avstämningsrutiner, avtalsvillkor m.m.

4.2 Attester

Kommunfullmäktige har antagit ett attestreglemente och tillämpningsanvisningar i september 2009. Attestreglementet beskriver bland annat beslutsattest, behörighetsattest, attestantens ansvar och uppdrag, utbetalning och jäv. Reglementet anger också att varje nämnd ansvarar för att upprätthålla och hålla aktuella förteckningar över utsedda besluts- och behörighetsattestanter.

I dag sker attestering av merparten av inkommande fakturor elektroniskt varvid behörighetskontroll utförs i systemet. Förvaltningar och avdelningar meddelar vilka som är beslutsattestanter respektive behörighetsattestanter för olika konton, till IT för registrering av behörigheter och till ekonomi för inläggning i redovisningssystemet. Viss eftersläpning förekommer i samband med att någon slutar.

För eventuella manuella underskrifter sker behörighetskontroll av särskild attestant med signatur. Förteckningar, med respektive attestants namnteckning och signatur, har för 2010 lämnats till ekonomikontoret enligt följande:

- Komplet: Kommunledningsförvaltningen, vård- och omsorgsförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen
- Nära komplett: Tekniska avdelningen
- Saknas: Kommunfullmäktige och kommunstyrelse, kultur- och fritidsavdelningen, miljö- och byggförvaltningen, framtids- och utvecklingsförvaltningen.

4.2.1 Revisionell bedömning

Vi bedömer att attestreglementet är ändamålsenligt. Inrapportering av behörigheter (elektroniska) till redovisningssystemet fungerar väl men förvaltningarna bör påminnas om vikten av att IT och ekonomi snarast informeras om nya, ändrade och avslutade attestanter.

För eventuella manuella attester bör nya förteckningar avseende 2011 upprättas och överlämnas till ekonomikontoret. Sådana förteckningar ska då även lämnas från de enheter där det enligt redovisning ovan saknas.

15 april 2011

Maj-Britt Åkerström

Projektleddare

Anneth Nyqvist

Uppdragsledare